

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

ΚΡΑΤΙΚΑ ΒΡΑΒΕΙΑ 2020 ΓΙΑ ΤΟ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΕΤΟΣ 2019

ΣΚΕΠΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΥΣΗΣ

Στη συνεδρίαση της 9^{ης} Ιουλίου 2021 η Επιτροπή Απονομής Κρατικών Βραβείων Λογοτεχνικής Μετάφρασης κατέληξε στις εξής αποφάσεις:

Βραβείο μετάφρασης έργου ξένης λογοτεχνίας στην ελληνική γλώσσα

Η επιτροπή αποφασίζει, κατά πλειοψηφία, τη βράβευση του βιβλίου του **J.-K. HUYSMANS, *Ανάστροφα σε μετάφραση της Ρίτας Κολαΐτη, από τις εκδόσεις Στερέωμα***. Από τα σημαντικότερα γαλλικά μυθιστορήματα του 19ου αιώνα, κορυφαίο δείγμα της «λογοτεχνίας της παρακμής» (Decadent Literature) και του αισθητισμού (Aestheticism), για πρώτη φορά στη γλώσσα μας. Ο Ντεζ Εοσέντ (εστέτ) γίνεται εμβληματικός ήρωας με το *Ανάστροφα* (περιεκτικό και ουσιαστικό επίμετρο του Νίκου Μπακουνάκη). Πεποικιλμένο ύφος, περιγραφή λεπτών ψυχολογικών αποχρώσεων και στιγμών έκστασης, υψηλός βαθμός μεταφραστικής δυσκολίας. Η έμπειρη μεταφράστρια Ρίτα Κολαΐτη, επιμελήτρια κειμένων και πιστή στην ποιότητα κάθε λογοτεχνικής εργασίας της, εργάζεται πάνω στο πρωτότυπο με υπέρμετρη σχολαστικότητα και το αποδίδει στη γλώσσα-στόχο με υπερεπάρκεια γνώσεων και τον συνήθη πλούτο των εκφραστικών της εργαλείων.

Μειοψήφησαν οι *Πέντε ώρες με τον Μάριο* του Μιγκέλ Ντελίμπες σε μετάφραση Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, από τις Εκδόσεις Ποταμός.

Το βιβλίο *Πέντε ώρες με τον Μάριο* το σημαντικότερο μυθιστόρημα του Ντελίμπες θεωρείται ένα από τα μυθιστορήματα που εκφράζουν καλύτερα την ισπανική κοινωνία της δεκαετίας του '50. Το έργο έγινε ευρύτερα γνωστό μέχρι τις μέρες μας, μέσω του θεάτρου και του κινηματογράφου. Πρόκειται για έναν πρωτοπρόσωπο μονόλογο της 44χρονης Κάρμεν που μόλις έχει χάσει τον άντρα της. Μέσα απ' αυτήν τη φωνή ακούμε και τους υπόλοιπους χαρακτήρες. Ο ίδιος ο μεταφραστής αναφέρεται στις δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη μετάφραση αυτού του έργου: η χρονική περίοδος στην οποία εκτυλίσσεται η δράση, η φρανκική Ισπανία της δεκαετίας του '60, οι λεπτομερείς επιλογές του συγγραφέα ως προς το λεξιλόγιο, τις απαραίτητες υποσημειώσεις που παρόλα αυτά είναι περιορισμένες, προφορικότητα του κειμένου όπως και το παραληρηματικό στοιχείο που διακατέχει τον μονόλογο. Ο μεταφραστής κατάφερε να προσπεράσει αυτά τα προβλήματα με εξαιρετικό τρόπο και να αποδώσει τα στοιχεία εκείνα που κάνουν το βιβλίο μοναδικό. Η εισαγωγή του μεταφραστή στην αρχή του βιβλίου, είναι ιδιαίτερα κατατοπιστική και ουσιαστική.

Βραβείο μετάφρασης έργου ελληνικής λογοτεχνίας σε ξένη γλώσσα

Το βραβείο απονέμεται ex aequo στην **Maria Caracausi** για τη μετάφραση του έργου **Ghiannis Ritsos, *Bianche macule sopra il bianco*** και στην **Paola Maria Minucci** για τη μετάφραση του έργου **Konstandinos P. Kavafis, *Tutte le poesie***.

Ghiannis Ritsos, *Bianche macule sopra il bianco*, trad. Maria Caracausi, Ed. Le Torri del Vento, 2019, Palermo.

Η νεοελληνίστρια Maria Caracausi, πριν από λίγα χρόνια, κατά τη διάρκεια αρχειακής έρευνας, εντόπισε ποιήματα του Γιάννη Ρίτσου μη δημοσιευθέντα και άγνωστα, που αποτελούσαν μέρος της συλλογής *Άσπρες κηλίδες πάνω στο άσπρο* (*Bianche macule sopra il*

bianco). Η Caracausi με εξαιρετική μεταφραστική δεινότητα απέδωσε στην ιταλική γλώσσα την ποιητική συλλογή του Γιάννη Ρίτσου *Άσπρες κηλίδες πάνω στο άσπρο* (*Bianche macule sopra il bianco*). Στην πλούσια προσφορά της Μ. Caracausi στη γνωριμία του ιταλικού κοινού με τη νεοελληνική λογοτεχνία πρέπει να προσμετρηθεί όχι μόνο το πλούσιο (ποιοτικά και ποσοτικά) μεταφραστικό της έργο, αλλά και η συμβολή της στο εκδοτικό μέρος, ως διευθύντρια εκδοτικών σειρών ελληνικής λογοτεχνίας στους εκδοτικούς οίκους Le Torri del Vento και Palermo University Press.

Konstandinos P. Kavafis, *Tutte le poesie*, trad. Paola Maria Minucci, Donzelli Poesia, 2019, Roma. Σημαντικότερη πολυετής εργασία που είχε ως αποτέλεσμα την έκδοση, για πρώτη φορά, στην ιταλική γλώσσα των Απάντων του Αλεξανδρινού (τα 154 αναγνωρισμένα ποιήματα, ακόμη 74 ποιήματα, τα περισσότερα ανέκδοτα στην ιταλική, και τα 27 ποιήματα, τα αποκηρυγμένα από τον ίδιο τον Αλεξανδρινό). Εμβληματικό έργο πολλαπλών εκπαιδευτικών χρήσεων.

Βραβείο απόδοσης έργου της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στα Νέα Ελληνικά

Το βραβείο απονέμεται κατά πλειοψηφία στον **Σταμάτη Ευ. Μπουσέ** για τη μετάφραση του έργου του **Λουκιανού Ρητόρων Διδάσκαλος**.

Λουκιανού, *Ρητόρων Διδάσκαλος*, μεταφραστής: Σταμάτης Ευ. Μπουσές, εκδόσεις Gutenberg. Η λογοτεχνικότητα της μετάφρασης είναι αντάξια του πρωτοτύπου, αφού ο μεταφραστής συναγωνίζεται τον ρήτορα σε γλωσσικές ακροβασίες και μεγαλοπεριόδους προτάσεις που μεταφέρουν σε εμάς κάτι από το πνεύμα της Μέσης και Αττικής Κωμωδίας, που προφανώς ήταν πρότυπο του Λουκιανού σε αυτή του τη σάτιρα.

Μειοψήφησε η άποψη τριών μελών της Επιτροπής να μην απονεμηθεί φέτος το συγκεκριμένο βραβείο, καθώς έκριναν ότι κανένα από τα έργα που συμπεριλαμβάνονται στην βραχεία λίστα δεν ανταποκρίνεται πλήρως στα κριτήρια βράβευσης σε αυτόν τον τομέα.

Ο Πρόεδρος

Παύλος Καλλιγιάς

Ο Αντιπρόεδρος

Ιωάννης Τσόλκας

Τα Μέλη

Βασίλειος Σαμπατακάκης,

Μόσχος Μορφακίδης-Φυλακτός

Δημήτρης Φίλιας

Κωνσταντίνος Μπούρας,

Κωνσταντίνος Καλφόπουλος,

Ανάργυρος (Ερρίκος) Σοφράς,

Ευρυβιάδης Σοφός